

UBO

Aan de hand van deze handleiding kunt u precies achterhalen hoe u als internationale kerk correct uw UBO inschrijft in het UBO-register. Internationale kerken staan soms als stichting, soms als kerkgenootschap en heel soms als vereniging ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Voor elk van deze drie rechtsvormen gelden net wat andere regels voor inschrijving in het UBO-register. In dit document zetten we dat op een rij.

Wat is UBO?

UBO staat voor 'ultimate beneficial owner' (de 'uiteindelijke belanghebbende'). Dit is de persoon die er financieel beter van wordt, de uiteindelijke eigenaar is of de uiteindelijke zeggenschap heeft over een onderneming, stichting of vereniging, maar ook kerkgenootschappen. De EU eist van alle bedrijven, maar ook instellingen waaronder kerken, dat zij in het UBO-register registreren wie hun hun UBO's zijn. Dit register wordt in Nederland uitgevoerd door de Kamer van Koophandel. Kerken die als stichting staan ingeschreven hebben al een brief hierover ontvangen van de KvK. Alle organisaties zijn verplicht uiterlijk 27 maart 2022 hun UBO in te schrijven in dit register.

- *Als er geen UBO vastgesteld kan worden, worden de bestuursleden van de organisatie ingeschreven. Niet als eigenaar of belanghebbende, maar in hun rol als verantwoordelijk bestuurder. Soms wordt de uitdrukking pseudo-UBO gebruikt voor deze situatie.*
- *Organisaties met als rechtsvorm kerkgenootschap hebben nog geen brief ontvangen. Andere rechtsvormen, zoals stichtingen en verenigingen, hebben wel een brief ontvangen.*
- *Uitgangspunt is dat een entiteit zelf moet bepalen wie de UBO is of de UBO's zijn, aan de hand van de belangcategorieën per rechtsvorm (zie onder).*

Waarom wordt de UBO ingevoerd?

Het UBO-register maakt transparant wie aan de touwtjes trekt bij juridische entiteiten (organisaties) die in Nederland zijn ingeschreven. Het doel van het UBO-register is om financieel-economische criminaliteit tegen te gaan. Het register voldoet aan de eisen voor gegevensbescherming en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Uitgangspunt is dat een deel van de gegevens voor iedereen toegankelijk is.

Wat betekent dit voor u als internationale kerk?

De UBO is van toepassing op internationale kerken die staan ingeschreven bij de KvK, dus als rechtspersoon zijn gevestigd in Nederland. Kerken staan meestal als stichting of als kerkgenootschap ingeschreven, en heel soms als vereniging.

De verplichting om een UBO in te schrijven is gekoppeld aan de rechtsvorm. Stichtingen moeten UBO-opgave doen. Verenigingen met volledige rechtsbevoegdheid en verenigingen met beperkte rechtsbevoegdheid, maar met een onderneming ook. Kerkgenootschappen moeten opgave doen, tenzij sprake is van vrijwillige inschrijving in het Handelsregister of sprake is van een hoger aggregatieniveau in Nederland (zie onder).

Op de website van de Kamer van Koophandel staat meer informatie over de UBO voor [stichtingen](#) en voor [verenigingen](#). Lees dit eerst rustig door.

Voor kerkgenootschappen (religieuze organisaties) gelden net wat afwijkende regels. De eerste stap is om te kijken hoe jouw kerkgenootschap georganiseerd is. Wat is het 'hoogste aggregatieniveau' van jouw kerkgenootschap? Dat wil zeggen: *heeft jouw kerk een landelijk hoofdkantoor of niet?*

→ NEE. Sommige kerkgenootschappen maken geen onderdeel uit van een landelijk kerkverband in Nederland, en staan als zelfstandige organisatie ingeschreven in de KvK (soms vallen ze wel onder een kerk in het buitenland maar dat is voor UBO niet relevant). Deze kerken zijn zelf UBO-plichtig.

→ JA. Er zijn ook kerkgenootschappen met meerdere lokale kerken in Nederland. Vaak zijn de lokale kerken ingeschreven bij de KvK, en de landelijke kerk ook. Een voorbeeld hiervan is de PKN kerk. Er moet dan worden nagegaan of de relatie tussen de lokale kerk en de landelijke kerk ergens schriftelijk is vastgelegd, bijvoorbeeld in de statuten. Of dat het bestuur van de landelijke kerk bereid is om een schriftelijke verklaring af te geven waaruit blijkt welke lokale kerken onder hun bevoegdheid vallen. In dat geval is alleen de landelijke kerkorganisatie UBO-plichtig, en de lokale kerken hoeven dan niet ingeschreven te zijn in het UBO-register.

<p>Kerkgenootschap opgaveplicht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verplichte inschrijving in Handelsregister • geen Nederlandse entiteit als hoger aggregatieniveau 	<p>Stichting opgaveplicht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • alle stichtingen 	<p>Vereniging opgaveplicht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vereniging met volledige rechtsbevoegdheid • vereniging met beperkte rechtsbevoegdheid en onderneming
<p>Criteria ter bepaling UBO:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rechtsoptolvolger bij ontbinding opgenomen in statuut 2. alle bestuurders volgens statuut 3. alle bestuurders volgens een ander document van kerkorganisatie 	<p>Criteria ter bepaling UBO:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. recht op vermogen (> 25%) 2. stemrecht bij wijziging van statuten (> 25%) 3. zeggenschap op een andere manier, maar geen bestuurder 4. alle statutaire bestuurders (hoger leidinggevende) 	<p>Criteria ter bepaling UBO:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. recht op vermogen (> 25%) 2. stemrecht bij wijziging van statuten (> 25%) 3. zeggenschap op een andere manier, maar geen bestuurder 4. alle statutaire bestuurders (hoger leidinggevende)

Het is ook mogelijk dat lokale kerken niet ingeschreven zijn bij de KvK, maar hun landelijke kerk wel. Sommige kerken hebben een hoofdkantoor waar alle lokale kerken onder vallen. Maar het kan bijvoorbeeld ook gebeuren dat een kerk bijvoorbeeld in Rotterdam zit, en dan langzaam kerken plant in andere steden in Nederland. Die andere steden zijn niet verplicht zich in te schrijven bij KvK en dus ook niet hun UBO door te geven. Ze vallen dan gewoon onder de KvK registratie van die kerk in Rotterdam (inclusief hun volledige administratie). De kerk in Rotterdam vervult dan feitelijk de rol van de landelijke kerkorganisatie, en is dus UBO-plichtig.

Stappen om te bepalen wie de UBO is

Om te beginnen

UBO staat voor 'ultimate beneficial owner' (de 'uiteindelijke belanghebbende'). Dit is de persoon die de uiteindelijke eigenaar is of de uiteindelijke zeggenschap heeft over de organisatie, de persoon die er financieel beter van wordt of aan de touwtjes trekt. Een UBO is wel iemand die in verbonden is aan een Nederlandse organisatie. Heb je als zelfstandige kerk in Nederland geen landelijke overkoepelende kerk, maar val je rechtstreeks onder de leiding van een kerk of voorganger in het buitenland? Dan is alleen de Nederlandse organisatie UBO-plichtig en hoef je alleen de UBO door te geven van die Nederlandse organisatie, niet de informatie over de kerk of voorganger in het buitenland. Is jouw organisatie ingeschreven in de Nederlandse KvK, maar woont één van je bestuursleden in het buitenland? Dan is hij/zij wel verbonden aan een Nederlandse organisatie, en kan hij/zij dus ook een UBO zijn.

Vorbereiding & inlezen

Op de website van de KvK staat per organisatie de volgorde van verschillende opties die je stap voor stap kunt onderzoeken om te kijken wat voor jouw organisatie van toepassing is. Dat staat er voor [stichtingen](#) en voor [verenigingen](#). Lees die website goed door. Voor veel organisaties zal dit al veel duidelijkheid geven. We leggen het hier verder uit.

Op basis van de criteria die de KvK heeft vastgesteld moeten kerken zelf bepalen wat voor hen van toepassing is en wie de UBO van hun kerk is. Om dit te bepalen heb je twee documenten nodig: de statuten of kerkorde, en het uittreksel van de inschrijving bij de KvK. Er kunnen ook andere documenten nodig zijn. Daarnaast is het ook goed om te kijken hoe het in de praktijk gaat. Wie heeft de meeste invloed over beslissingen? De UBO kan iemand zijn met een formele positie binnen de organisatie (bestuursleden), maar het kan ook iemand zijn die geen formele positie heeft maar wel in grote mate organisatie beïnvloedt. Als bestuursleden gelden de personen die ingeschreven staan bij de Kamer van Koophandel. Zorg dus dat die informatie up to date is. Je kunt dit controleren door een uittreksel van de KvK op te vragen.

Heb je geen statuten of kerkorde? Als stichting of vereniging heb je ooit statuten moeten hebben, want dit document is nodig om je in te schrijven bij de KvK. Zoek goed of je het kunt vinden, of misschien nog weet bij welke notaris de statuten gemaakt zijn, want notarissen houden een archief bij.

Kerkgenootschappen zijn wel verplicht om een kerkorde of statuten te hebben maar mogen die zelf maken (niet verplicht naar de notaris). Ben je een kerkgenootschap en heb je geen statuten of kerkorde, dan moet je dat alsnog regelen. Neem eventueel contact op met SKIN voor meer informatie. Voor inschrijving van de UBO volstaat in zo'n geval documentatie waaruit blijkt wie de vertegenwoordiger is van de organisatie. Dat kan bijv. notulen van een bestuursvergadering zijn, of een (huur)contract. Het is in dat geval aan de kerk zelf om te bedenken wie volgens jullie de UBO is, en daarna kun je even overleggen met de KvK of het klopt en hoe je dat dan het beste aan kunt tonen (met welke documentatie).

Stichtingen en verenigingen moeten op basis van deze documenten (statuten, uittreksel KvK, en eventuele andere documenten) de volgende informatie opzoeken: hoeveel bestuursleden heb je? Zijn deze bestuursleden gezamenlijk bevoegd, is één van hen alleen bevoegd, of heeft één bestuurslid meer stemrecht dan de ander? Dit is relevant om de volgende vraag te kunnen beantwoorden!

Wie hebben er een belang in je organisatie?

Per rechtsvorm moet gekozen worden uit verschillende belangcategorieën. Deze categorieën staan in een specifieke volgorde en moeten in die volgorde worden ingevuld. (In theorie kan je in meerdere categorieën vallen, maar bij kerken zal dat hoogstwaarschijnlijk niet gebeuren. Is dat toch bij jouw organisatie wel het geval, neem dan contact op met SKIN of met de KvK voor persoonlijk advies.) We zullen nu de situatie voor stichtingen en verenigingen bespreken.

1. Mensen die recht hebben op meer dan 25% van het vermogen

De UBO kan iemand zijn met financieel belang: iemand die geld krijgt van de organisatie of geld geeft aan de organisatie. Bijvoorbeeld bij een organisatie die geld inzamelt voor iemand. Of bijvoorbeeld als een financier vanwege zijn/haar financiële giften eigenlijk feitelijk zeggenschap heeft over de organisatie.

Check in je statuten: wat staat er in je statuten over wat er met het overgebleven geld moet gebeuren als je de organisatie opheft? (batig saldo na opheffing) Als daar een persoon staat vermeld, is die persoon de UBO.

Deze categorie zal voor kerken vermoedelijk niet relevant zijn, tenzij in je statuten vermeld staat dat de organisatie als doel heeft een bepaalde persoon financieel te ondersteunen.

Over het algemeen komt het vermogen van een kerk niet ten goede van een persoon, maar ten goede van de organisatie. Als je organisatie de ANBI status heeft, moet hier staan dat batig saldo na opheffing naar een organisatie met vergelijkbaar doel én een ANBI status gaat.

Bij kerken zal financieel belang meestal niet van toepassing zijn en is deze categorie dan niet van toepassing.

2. Mensen die meer dan 25% stemrecht hebben bij een besluit om de statuten te wijzigen

In de statuten staat vastgelegd wie juridisch bevoegd zijn om de organisatie te vertegenwoordigen. Iemand is UBO als hij/zij meer dan 25% invloed heeft op de organisatie, meer dan 25% recht heeft op het vermogen of meer dan 25% stemrecht heeft in besluitvorming.

Als je dus drie of minder bestuursleden hebt, zijn deze bestuursleden in principe de UBO. Heb je drie of minder bestuursleden, en zijn de bestuursleden gezamenlijk bevoegd, dan zijn ze allemaal de UBO. Is één van hen alleen of met een ander bestuurslid bevoegd? Dan zijn alleen die één of twee bestuursleden de UBO.

Als je vier of meer bestuursleden hebt, maar één bestuurslid is alleen of met één of twee andere personen bevoegd om de gehele organisatie te vertegenwoordigen, dan zijn die bestuursleden de UBO. Als je vier of meer bestuursleden hebt en zij zijn gezamenlijk bevoegd, is er niemand met meer dan 25% invloed in de organisatie, en is deze categorie dus niet van toepassing.

3. Mensen die op een andere manier zeggenschap hebben, maar géén bestuurder zijn

Denk bijvoorbeeld aan donateurs van een belangenorganisatie. Donateurs hebben geen formele rol, maar hebben als externe betrokkene vaak zeggenschap en, op basis daarvan, een belang in de organisatie. Als deze invloed formeel is vastgelegd, kunt u deze personen aanmerken als UBO's.

Bij stichtingen en verenigingen is 'zeggenschap op andere manier' bijvoorbeeld het geval in het volgende voorbeeld. Zijn de lokale kerken als stichting ingeschreven bij de KvK, maar de landelijke kerk niet? Dat kan bijvoorbeeld als er alleen een landelijk pastoraal team is bestaande uit alle pastors van de lokale kerken. Als dit landelijke team wel het orgaan is dat

beslissingen neemt over de lokale kerken, en dat staat expliciet genoemd in de statuten, dan is het landelijke team de UBO (categorie 'feitelijk zeggenschap'). Als het landelijke team geen bevoegdheid heeft om over lokale kerken te beslissen, maar alleen een plek is voor overleg tussen de (verder autonome) lokale kerken, dan zijn de lokale kerken zelf UBO-plichtig en is optie 4 van toepassing (alle bestuursleden).

4. Zijn geen van deze belangen van toepassing?

Geen UBO gevonden? Het kan gebeuren, dat deze drie opties alle drie niet van toepassing zijn, en er dus nog geen UBO is gevonden. In dat geval worden alle bestuursleden ingeschreven in het UBO-register. Zij worden 'hoger leidinggevend' genoemd en worden in het UBO-register ingeschreven, niet omdat ze een bepaald belang hebben (zoals de eerste drie categorieën), maar omdat ze de functie van bestuurder hebben.

Overleg met de Kamer van Koophandel

Heeft u vragen? U kunt altijd zelf contact zoeken met de KvK om te overleggen wat voor uw organisatie het beste is. Dat kan eventueel ook via SKIN. De SKIN Helpdesk (samany@skinkerken.nl) heeft een contactpersoon bij de Kamer van Koophandel die per geval kan meedenken wat de beste optie is. Dat doen we uiteraard alleen op verzoek en met instemming van de betreffende kerk.

Tot slot

De Kamer van Koophandel kan uiteindelijk niet bepalen wat het juist of onjuiste antwoord is op de vraag, wie de UBO is van uw organisatie. Waar het om gaat, is dat je zo eerlijk mogelijk vastlegt, wie de meeste invloed in jullie organisatie heeft. Dat weet alleen de kerk zelf. Het is daarom de verantwoordelijkheid van kerken zelf om de correcte UBO in te schrijven. Deze informatie moet ook actueel gehouden worden. Gewijzigde informatie uit het handelsregister van de KvK (bijvoorbeeld nieuwe bestuursleden) wordt wel overgenomen, maar andere wijzigingen (bijv. in statuten) moet je zelf doorgeven.

Het kan gebeuren dat iemand die niet als UBO geregistreerd staat maar wel belang heeft in je organisatie, daar misbruik van maakt. Als organisatie ben je achteraf dan wel aansprakelijk voor het feit dat je het verkeerd in het UBO-register hebt doorgegeven.

De inschrijving in het UBO-register moet uiterlijk 27 maart 2022 gebeurd zijn. Wat gebeurt er als je niet op tijd bent? Op termijn worden organisaties die geen UBO hebben doorgegeven, overgedragen voor geleidelijke handhaving. Door middel van gesprek en waarschuwing worden organisaties gestimuleerd in actie te komen. Dit traject kan uiteindelijk wel leiden tot het opleggen van een dwangsom of boete.

Nadere informatie over de werking van UBO kunt u vinden op de website van de [Kamer van Koophandel](#).

Heeft u vragen? Neem dan contact op met de SKIN Helpdesk via samany@skinkerken.nl.